

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4742/2020
27.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Соња Мишковић и Владимир Мишковић, адвокати из ..., против тужене Републике Србије, Министарства одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4067/2019 од 07.02.2020. године, на седници одржаној 27.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4067/2019 од 07.02.2020. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 12576/18 од 25.02.2019.године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име претрпљених душевних болова услед умањења опште животне активности исплати износ од 250.000,00 динара са законском затезном каматом од 25.02.2019.године до коначне исплате. Ставом другим изреке, тужилац је ослобођен од плаћања судских такси. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу надокнади трошкове поступка у износу од 82.500,00 динара са законском затезном каматом од 25.02.2019.године до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4067/2019 од 07.02.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, у ставу првом изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му на име претрпљених душевних болова услед умањења опште животне активности исплати износ од 250.000,00 динара са законском затезном каматом од 25.02.2019.године до коначне исплате. Ставом другим изреке, одбачена је жалба тужене изјављена против става другог изреке првостепене пресуде. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде тако што је обавезан тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 12.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законом прописаних ревизијских разлога.

Испитијући побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2 тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14 и 87/18), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. сав 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Неосновани су наводи ревизије да је у другостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. Закона о парничном поступку, јер је другостепени суд имао у виду све околности конкретног случаја и чињенично стање које је утврђено у поступку пред првостепеним судом, док битна повреда из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужилац је као припадник Војске Југославије учествовао у борбеним дејствима за време агресије НАТО авијације у периоду од 03.04.1999.године до 19.06.1999.године. Лекар специјалиста је код тужиоца, фебруара 2015.године, дијагностиковао ПТСП ... и Вештачењем је утврђено да је тужилац за време учествовања у борбеним дејствима на Косову и Метохији, био изложен стресогеним и трауматичним ситуацијама, што је довело до реакције, те да је приликом бомбардовања НАТО авијације доживео интензиван страх за сопствени живот и појачану реакцију на борбена дејства, уз анксиозност, депресивност, поремећај спавања, уз нарушавање социјалног интегритета. Код тужиоца је дошло до умањења опште животне активности 12% услед настанка обољења психичке природе ПТСП ... и депресивног поремећаја ..., те обољења соматског карактера као последица његовог ангажовања на ратишту у периоду од 03.04. до 19.06.1999.године, због чега је морао бити хоспитализован током 2014. године два пута у Општој болници Лесковац, после чега је наставио да иде на контроле код неуропсихијатра. Према налазу судског вештака болест код тужиоца је добила коначан облик 09.02.2015. године и лечење још увек није завршено. Настала обољења су у узрочно последичној вези са тужиоцевим боравком на ратишту и последица су свега доживљеног. Из писменог изјашњења судског вештака неуропсихијатра и исказа датог на рочишту утврђено је да је тужилац по повратку са ратишта осећао напетост, раздражљивост, поремећај спавања и да је овакво стање трајало до 6 месеци што представља акутно стање. После 6 месеци симптоми болести су се погоршали, те је болест прешла у хронично стање, а то значи неограничено и трајно и захтева лечење до краја живота. Тужба у овој правној ствари поднета је 16.03.2015. године, а тужена је истакла приговор застарелости потраживања.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев налазећи да је истакнути приговор застарелости неоснован јер је код тужиоца коначно стање болести наступило 09.02.2015. године, од када, па до подношења тужбе у овој правној ствари, нису протекли рокови из члана 376. став 1. и 2. Закона о облигационим односима, те да постоји узрочнопоследична веза између активности тужене и обољења које је проузроковало умањење животне активности тужиоца од 12%, а тиме и обавеза тужене да накнади штету тужиоцу по том основу у смислу члана 173,174. и 200. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је доносећи побијану одлуку правилно применио материјално право када је закључио да је у конкретном случају потраживање тужиоца застарело, јер је тужба поднета по истеку објективног и субјективног рока из члана 376. став 1. и 2.

Закона о облигационим односима услед чега је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Врховни касациони суд налази да се неосновано ревизијом тужиоца указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Чланом 376. став 1. ЗОО прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од када је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило. Ставом 2. истог члана прописано је да у сваком случају ово потраживање застарева за пет година од када је штета настала.

У конкретној правној ствари, код утврђивања да ли је неко лице претрпело нематеријалну штету, у ком тренутку и обиму, пре свега треба истаћи да штетна радња као животни догађај и штета која настаје када се испоље последице по живот, тело и здравље и њихове манифестације у виду претрпљених душевних болова, нису једно те исто. Због наведеног, за почетак објективног рока застарелости потраживања није битно када се оштећеник обратио лекару одговарајуће струке, када се успостави дијагноза и када се оштећенику то саопшти, већ када је болест по редовном медицинском току прешла у хроничну фазу и тако попримила облик коначног стања, које је трајно и захтева лечење до краја живота. Субјективни рок тече у оквиру објективног рока, па протеком објективног рока застарелости потраживање у сваком случају престаје.

Тужилац је, за време агресије НАТО авијације, био на територији Косова и Метохије све до 19.06.1999. године, након чега је имао акутне симптоме болести ПТСП у трајању од 6 месеци. Болест тужиоца је, задобила хронични облик, коначно стање које је неограничено и трајно и захтева лечење до краја живота, крајем 1999. године, од када је почео да тече објективни рок застарелости од пет година из члана 376. став 2. ЗОО који се рачуна од дана настанка штете. Код таквог стања, тужба у овој правној ствари поднета је по истеку застарног рока, 16.03.2015. године, па је, супротно ревизијским наводима, правилно другостепени суд закључио да је основан приговор застарелости тужиоцевог потраживања истакнут од стране тужене и одлучио одбијањем тужбеног захтева.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић